

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

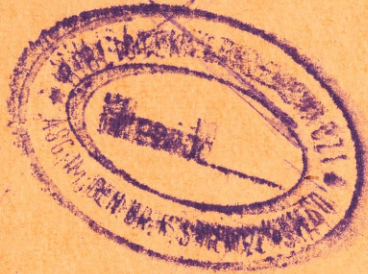

Handwritten signature

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA STRATEGII

016640

JAWNE

Egz. Nr 1

Gen. bryg. Jerzy DYMKOWSKI

**WŁAŚCIWOŚCI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO ARMII
W OPERACJI OBRONNEJ**

(Skrypt wykładu)

40818

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

WARSZAWA

STYCZEŃ

1971

(Handwritten initials and signature)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA STRATEGII

016640

JAWNE

Egz. Nr. 1

Gen. bryg. Jerzy DYMKOWSKI

**WŁAŚCIWOŚCI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO ARMII
W OPERACJI OBRONNEJ**

(Skrypt wykładu)

40818

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA STRATEGII

JAWNE

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)

~~SECRET~~
~~SŁUŻBOWEGO~~

ZATWIERDZAM
SZEF SZTABU GENERALNEGO WP

gen. dyw. Bolesław CHOCHA
Wiceminister Obrony Narodowej

~~016640~~

Egz. Nr 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

**WŁAŚCIWOŚCI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO ARMII
W OPERACJI OBRONNEJ**

(Skrypt wykładu)

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGS WP
Archiwum Działu Zbierów Specjalnych
Nr ewid. 40818

Opracował
zespół oficerów pod kierownictwem
gen. bryg. Jerzego DYMKOWSKIEGO

SPIS TREŚCI

	Str.
1. Zadania tyłów	1
2. Organizacja tyłów	5
3. Zabezpieczenie materiałowe	11
4. Zabezpieczenie techniczne	27
5. Zabezpieczenie medyczne	28
6. Zabezpieczenie bojowe tyłów	
a/ zasady zabezpieczenia bojowego tyłów	32
b/ obrona i ochrona	33
c/ zabezpieczenie przeciwochemiczne - dezaktywacja, odkażanie	34
d/ zabezpieczenie inżynieryjne	35
e/ zabezpieczenie przeciwlotnicze i przeciwdwersyjne	36
f/ maskowanie	38
7. Dowodzenie tyłami	38

Załączniki:

1. Struktura organizacyjna tyłów armii ogólnowojskowej
2. Organizacja tyłów armii w operacji obronnej
3. Organizacja zaopatrywania wojsk w armii w operacji obronnej
4. Urzutowanie zapasów podstawowych środków materiałowych na szczeblu armii
5. Organizacja łączności radiowej tyłów armii.
6. Organizacja łączności przewodowo-radioliniowej tyłów armii w operacji obronnej

Bibliografia:

1. Biuletyn informacyjny Szt.Gen. 1/63, 5/63, 6/64, 2/68, 4/68
5/69, 1/70.
2. Tyły szczebla operacyjnego wojsk operacyjnych
Podręcznik wyd. ASG - 1970
3. Materiały własne.

WŁASCIWOŚCI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO ARMII W OPERACJI OBRONNEJ

/z użyciem i bez użycia broni masowego rażenia/

1. Zadania tyłów

Sytuacja, w której armia przechodzi do obrony, ma bezpośredni wpływ na zakres i właściwości zadań tyłowego zabezpieczenia oraz warunki ich realizacji. Sytuację tę określają:

- 1 - stan, możliwości bojowe i charakter działań wojsk własnych i nieprzyjaciela;
- 2 - stosunek sił w pasie przewidywanego działania armii;
- 3 - znaczenie bronionych kierunków i charakterystyka fizyczno-geograficzna terenu działań;
- 4 - czas na przygotowanie obrony.

Operację obronną armii można przygotowywać zawczasu przed rozpoczęciem działań wojennych na kierunkach przewidywanego wtargnięcia nieprzyjaciela lub w rejonach prawdopodobnego wysadzenia operacyjnego desantu morskiego. Nie wyklucza się też potrzeby przygotowania i prowadzenia operacji obronnej armii w czasie działań wojennych. Armia może przejść do obrony całością lub częścią sił w czasie operacji zaczepnej frontu w każdym jej etapie lub w ramach frontowej operacji obronnej.

W początkowym okresie operacji zaczepnej frontu armia może przejść do obrony, kiedy nieprzyjaciel zaskakującą ofensywą jądrową na teatr działań wojennych /TDW/ lub zmasowanymi uderzeniami lotnictwa taktycznego i strategicznego zada znaczne straty wojskom armii, uprzedzi w rozwinięciu głównych sił i przejdzie przeważającymi

siłami do natarcia w pasie armii.

W czasie trwania operacji zaczepnej frontu armia może być zmuszona przejść do obrony w rezultacie niepomyślnego przebiegu bitwy spotkaniowej albo w sytuacji, gdy nie uda się zerwać przygotowanego przeciwuderzenia silnego zgrupowania nieprzyjaciela lub w wypadku, gdy wojska armii poniosą znaczne straty albo wyczerpią środki materiałowe do granic uniemożliwiających prowadzenie dalszych działań zaczepnych.

Przejście armii do obrony w czasie operacji zaczepnej frontu będzie przebiegało w warunkach intensywnego oddziaływania nieprzyjaciela przechodzącego do zdecydowanego natarcia. Przygotowanie tego typu operacji obronnej będzie połączone z jednoczesnym odpięciem ataków nieprzyjaciela. Charakterystycznym zjawiskiem będzie niejednoczesne przechodzenie związków taktycznych do obrony. Najpierw przejdą do obrony te związki taktyczne, w których powstała krytyczna sytuacja w wyniku obezwładnienia oddziałów lub znacznego zużycia środków materiałowych i na których kierunku nieprzyjaciel podjął natarcie przeważającymi siłami. Inne zgrupowania w tym czasie mogą jeszcze prowadzić działania zaczepne z zadaniem uchwycenia dogodnych rubieży terenowych.

Armia przechodzi do obrony w początkowym okresie lub w czasie trwania operacji zaczepnej frontu, aby we współdziałaniu z siłami frontu i sąsiednimi armiami zadać nacierającym zgrupowaniom nieprzyjaciela znaczne straty, zerwać natarcie /przeciwuderzenie/, odeprzeć uderzenie lotnictwa, utrzymać ważne z punktu widzenia strategicznego obszary, zabezpieczyć rozwinięcie działań frontu na głównym

kierunku i stworzyć pomyślne warunki przejścia do natarcia.

Celem operacji obronnej armii może być odparcie desantów nieprzyjaciela i ogólnowojskowych zgrupowań nacierających wzdłuż wybrzeża, a także uderzeń sił morskich i lotnictwa, zniszczenie wysadzanych desantów morskich, powietrznych i utrzymanie bronionych odcinków wybrzeża.

W zależności od warunków armia może bronić pasa szerokości 100-150 km. Głębokość obrony armii może osiągać 100-150 i więcej km.

Dla wykonania zadań i zapewnienia aktywnej obrony ważne znaczenie mają:

- właściwa organizacja uderzeń bronią masowego rażenia /bmar/ i systemu ognia wszystkich środków w powiązaniu z systemem inżynieryjnych zapór;
- odpowiednie wykorzystanie właściwości ochronnych terenu oraz inżynieryjna jego rozbudowa;
- szybki i zorganizowany manewr ogniem i siłami oraz narastanie sił ugrupowań na głównych kierunkach;
- przebieg prowadzenie zaskakujących i zdecydowanych kontrataków w połączeniu z uporczywym utrzymywaniem terenu;
- właściwie zorganizowana obrona wojsk przed bmar i szybka likwidacja skutków uderzeń nieprzyjaciela;
- zdecydowane i ciągłe dowodzenia wojskami.

Z powyższych rozważań wynika, że z chwilą przejścia wojsk armii do wymuszonej obrony tyły związków taktycznych i armii mogą znajdować się w niesprzyjających sytuacjach spowodowanych:

- 1 - rozchodowaniem znacznej ilości zapasów materiałowych w dotychczasowych działaniach;
- 2 - oderwaniem się części jednostek tyłowych od wojsk i jednocześnie przybliżeniem się niektórych do wojsk zgodnie z wymaganiami ugrupowania w działaniach zaczepnych /punkty medyczne, środki naprawcze/;
- 3 - stratami w oddziałach i pododdziałach tyłowych oraz poważnymi zniszczeniami urządzeń drogowych;
- 4 - zapełnieniem porażonymi i chorymi punktów medycznych w oddziałach i związkach taktycznych.

W warunkach przewagi nieprzyjaciela, na tyły armii i związków taktycznych będzie w poważnym stopniu oddziaływać jego lotnictwo. W obszarze rozmieszczenia tyłów armii mogą być wysadzane desanty taktyczne dla paraliżowania manewru wojsk i organizacji ich zaopatrywania. Na głównych kierunkach natarcia możliwe jest przenikanie zgrupowań pancernych w głąb obrony, co może dezorganizować dowóz i ewakuację. Z uwagi na utrzymanie przez nieprzyjaciela inicjatywy oraz maskowanie przez niego kierunku głównego uderzenia mogą powstać sytuacje wymagające szybkiego manewru znaczną ilością sił i środków tyłowego zabezpieczenia.

Powyższe okoliczności wymagają od dowódców:

- wszechstronnej analizy sytuacji tyłowej przy ocenie stanu i możliwości bojowych wojsk własnych;
- dokładnego i z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym ustalania zadań tyłów;

- zapewnienia tyłom odpowiednich warunków pracy przez przydzielenie im niezbędnych sił i środków oraz określenie sposobu ich obrony.

Rozstrzygnięcie tych problemów w skomplikowanym procesie dowodzenia wojskami wymaga z kolei znajomości ogólnych zasad działania tyłów oraz ich możliwości.

2. Organizacja tyłów

Organizacja tyłów wiąże się z koniecznością zabezpieczenia tyłowego wykonania kolejnych zadań operacji obronnej armii, którymi są:

- zadanie strat nacierającym zgrupowaniom nieprzyjaciela na dalekich podejściach do bronionej rubieży;
- odparcie ataku zgrupowania nieprzyjaciela, utrzymanie ważnych rejonów w pasie obrony związków taktycznych I rzutu;
- likwidacja wysadzonych przez nieprzyjaciela morskich i powietrznych desantów;
- rozbicie sił nieprzyjaciela, które zdołały przeniknąć w głąb obrony, i stworzenie warunków przejścia do natarcia.

Tyły organizuje się w zależności od konkretnej sytuacji w celu terminowego i wszechstronnego zaopatrywania i obsługi wojsk.

Organizacja tyłów obejmuje:

- przygotowanie ich do wykonania zadań;
- ugrupowanie, rozmieszczenie i przesunięcie tyłów;
- zorganizowanie obrony tyłów;
- wyznaczenie, przygotowanie i utrzymanie dróg dowozu i ewakuacji.

W razie wymuszonej obrony tyły organizuje się do zabezpieczenia działania obronnego armii z uwzględnieniem konkretnej sytuacji powstałej w wyniku dotychczasowych działań zaczepnych. Poszczególne elementy procesu organizowania tyłów przebiegają niejednokrotnie przy realizacji wzmoczonych zadań zaopatrywania wojsk i ewakuacji w warunkach intensywnego oddziaływania nieprzyjaciela. Ważną rolę w przygotowaniu tyłów spełnia terminowe określenie charakteru przyszłych działań i kolejność odtwarzania gotowości bojowej związków taktycznych oraz zamiar przeprowadzenia operacji.

Organizacja tyłów jest uwarunkowana zamiarem walki obronnej, a szczególnie ustaloną przez dowódcę strukturą obrony, która obejmuje:

- ugrupowanie operacyjne;
- sposób użycia broni jądrowej i chemicznej;
- system obrony przeciwlotniczej;
- system ognia klasycznych środków rażenia i przewidywanych zniszczeń i zapór;
- inżynierską rozbudowę,

Ugrupowanie operacyjne armii składa się z następujących elementów:

- pierwszego rzutu;
- drugiego rzutu lub odwodu ogólnowojskowego;
- wojsk raketowych i artylerii;
- wojsk obrony przeciwlotniczej;
- odwodów specjalnych;
- stanowisk dowodzenia.

Przy przejściu do obrony w warunkach oddziaływania nieprzyjaciela ugrupowania obronne tworzy się przede wszystkim na kierunkach uderzeń głównych zgrupowań pancernych nieprzyjaciela. Przedni skraj obrony określa dowódca frontu w zależności od położenia wojsk i warunków terenowych. Jeśli wojska przechodzą do obrony w toku natarcia, mogą organizować obronę na osiągniętych rubieżach. W uzasadnionych wypadkach można organizować obronę w głębi na dogodnych rubieżach terenowych pod osłoną czołowych oddziałów.

Inżynierska rozbudowa obrony w zależności od określonej sytuacji operacyjnej i terenowej może obejmować:

- pozycję przesłaniania w odległości 15-20 km od przedniego skraju obrony;
- pozycję przednią w odległości 3-5 od pierwszej pozycji;
- 2-3 pasy obrony, co 30-50 km. każdy głębokości 20-30 km., składające się z 2-3 pozycji /związki taktyczne zajmują pozycje w pierwszym pasie, w drugim i następnych pasach mogą znajdować się w rejonach ześrodkowania/;
- dwa i więcej frontowych pasów obrony w głębi za pasem obrony armii w odległości 60-80 km.

Organizacja tyłów zależy od oceny zamiaru nieprzyjaciela, a szczególnie możliwego wariantu użycia przez niego broni masowego rażenia, kierunku uderzenia głównych zgrupowań pancernych, rejonu działania desantów taktycznych i operacyjnych.

Również ważnym czynnikiem determinującym organizację tyłów są warunki terenowe, stan dróg, warunki obrony i maskowania.

Organizacja tyłów w każdym wypadku powinna odpowiadać wymaganiom zabezpieczenia tyłowego aktywnej obrony w warunkach stałego oddziaływania nieprzyjaciela wszystkimi środkami rażenia.

Jednocześnie zasadnicze ugrupowanie tyłów w razie włamania się nieprzyjaciela w obronę na głębokość nawet armijnego pasa powinno zachować zdolność do pracy bez potrzeby przesunięcia. Z tego względu jednostki tyłowe rozmieszcza się na większej głębokości, odpowiednio do ich przeznaczenia i ugrupowania operacyjnego armii. Jednostki te rozśrodkowuje się przy tym na kierunki działań wojsk z uwzględnieniem wymagania, aby ich główny wysiłek w dowolnym momencie mógł być skoncentrowany na zabezpieczeniu głównego zadania operacji obronnej, jakim jest np. odparcie ataku przeważających sił nieprzyjaciela i utrzymanie ważnych rejonów lub rozbicie sił, które wlały się w głąb obrony.

Ugrupowanie tyłów powinno umożliwiać szybki manewr nimi w zależności od kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela i uwzględniać potrzeby zabezpieczenia tyłowego przejścia wojsk do natarcia po zrealizowaniu celów operacji obronnej.

Ruchoma baza armii /RBA/ rozmieszcza się na głębokości 100-150 km od przedniego skraj. W uzasadnionych wypadkach może rozmieszczać się w dwóch rejonach, wydzielając oddział dla zabezpieczenia związków taktycznych organizujących obronę na samodzielnych kierunkach.

Armijna polowa techniczna baza raketowa /APTBR/ rozmieszcza się w rejonie zapewniającym warunki do sprawnego przygotowania i dowozu rakiet dla dywizjonu artylerii raketowej /dar/ i armijnej brygady rakiet operacyjno-taktycznych

(dvt)

drt

/ABROT/ zazwyczaj w odległości 50 od dar i do 30 km od ABROT poza kierunkiem możliwego głównego uderzenia nieprzyjaciela i w oddaleniu od rejonu prawdopodobnego działania jego taktycznych desantów. Rejon zapasowy wyznacza się w odległości do 30 km od rejonu zasadniczego.

Dla organizacji napraw i ewakuacji na szczeblu armii przewidziana jest baza technicznego zabezpieczenia /BTZ/, która rozwija się w rejonach umożliwiających wykonanie pełnego cyklu naprawy średniej uszkodzonego sprzętu bez potrzeby jego ewakuacji. Najczęściej jednostki BTZ wykonujące naprawy średnie /bataliony naprawy czołgów, transporterów opancerzonych, samochodów/ rozmieszcza się za drugim pasem obrony w odległości 60-80 km od przedniego skraju. Jednostki naprawcze realizujące zadania remontów specjalizowanych /bataliony remontu silników, zespołów pojazdów mechanicznych/ mogą rozmieszczać się za trzecim pasem obrony w pobliżu RBA.

*antym
baza
remontu
ABR*

Część armijnych środków naprawczych można wykorzystać do wykonywania napraw bieżących. Siły wydzielone do tego celu rozmieszcza się w rejonie odpowiednich związków taktycznych.

Pododdziały batalionu ewakuacji sprzętu można skierować do związków taktycznych pierwszego rzutu dla realizacji zadań ewakuacji do punktów zbiórki wozów bojowych i pojazdów mechanicznych wymagających naprawy średniej i głównej.

Medyczne bataliony wzmocnienia /mbw/ przeznaczone do zabezpieczenia medycznego dywizji rozwijają się w rejonie jej drugiego rzutu, a mbw znajdujące się w odwodzie rozmieszczają się w stanie zwiniętym w pobliżu KSD.

Jeżeli w zamiarze dowódcy armii zakłada się manewr dla rozbicia zgrupowania nieprzyjaciela w głębi obrony, odpowiednio przewiduje się wydzielenie części sił do zabezpieczenia tyłowego kontraktu /przeciwuderzenia/. Do tego celu można wyznaczyć oddział RBA i 1-2 mbw oraz część środków BTZ.

W operacji obronnej armii istotny wpływ na ciągłość dowozu zaopatrzenia do związków pierwszego rzutu wywiera zabezpieczenie drogowe, które obejmuje podobnie jak w operacji zaczepnej rozpoznanie dróg samochodowych, ich naprawę oraz niekiedy budowę nowych odcinków dróg, osłonę techniczną i organizację regulacji ruchu.

W celu właściwego wyboru armijnych dróg samochodowych /ADS/ oraz armijnych rokad zaopatrzeniowych stosownie do ugrupowania obronnego armii, a także dla skoordynowania manewru wojsk i przewozów zaopatrzeniowych sztab tyłów armii prowadzi ścisłą współpracę ze sztabem armii i szefem wojsk inżynieryjnych armii.

W strefie tyłów armii wyznacza się 2-3 ADS /po jednej na kierunku każdej dywizji pierwszego rzutu/, przy czym jedną z nich wyznacza się dla potrzeb ABROT-u. Poza tym na rubieży rozwinięcia tyłów dywizji wydziela się rokadę zaopatrzeniową armii, zapewniającą ruch transportu wzdłuż frontu.

Utrzymanie dróg armijnych zapewnia się w zasadzie siłami batalionu eksploatacyjno-drogowego armii. W warunkach szczególnie intensywnego oddziaływania nieprzyjaciela na sieć komunikacyjną zajdzie jednak potrzeba wydzielenia dodatkowych pododdziałów wojsk inżynieryjnych. Odbudowę większych mostów na ADS przewiduje się powierzać jednostkom komunikacyjnym /BDE, BM/ frontu, a niekiedy również wojskom inżynieryjnym armii.

3. Zabezpieczenie materiałowe

Zabezpieczenie materiałowe obejmuje przedsięwzięcia realizowane przez dowódcę, zastępcę dowódcy - kwatermistrza, służby oraz podległe im bazy i oddziały transportowe w celu:

- ustalenia potrzeb materiałowych lub podziału określonego przez wyższy organ zaopatrujący limitu materiałów na poszczególne zadania operacji obronnej i związki taktyczne;
- określania wielkości urzutowania zapasów i miejsca ich zgromadzenia /posiadania/;
- podjęcia decyzji w sprawie kolejności i sposobu dowozu;
- realizacji zadań związanych z przechowaniem i wydawaniem środków materiałowych, a także ich ochroną w czasie składowania i transportu;
- ustalania zasad i sposobu dokonania manewru środkami materiałowymi w razie nagłych przerw w dowozie.

Współczesne środki rozpoznania powietrznego o zasięgu /500 km/, radiowego /1000 km/, radiotechnicznego /150-200 km/ pozwalają dowódcy ze znacznym wyprzedzeniem czasowym /1-2 doby/ ocenić możliwe warianty przyszłego działania nieprzyjaciela. Na tej podstawie po ujawnieniu tworzenia się zgrupowania uderzeniowego na określonym kierunku mogą być podejmowane przedsięwzięcia w celu zwiększenia odporności obronnej wojsk. Poza przedsięwzięciami charakteru operacyjnego realizowane będą zadania uzupełnienia środków materiałowych najpierw w związkach taktycznych narażonych na uderzenie lub wyznaczonych zamiarem dowódcy do odparcia uderzenia.

Uzupełnienia będą dotyczyły przede wszystkim amunicji przeciwpancernej, przeciwlotniczej, min przeciwpancernych, środków fortyfikacyjnych. Może również powstać pilna potrzeba uzupełnienia w związkach taktycznych materiałów pędnych i smarów oraz materiałów eksploatacyjnych i części zamiennych dla stworzenia warunków manewru przy tworzeniu ugrupowania obronnego.

Ponieważ cechą charakterystyczną obrony jest zadanie nieprzyjacielowi maksymalnych strat posiadanymi siłami i środkami, a do obrony armia przechodzi na skutek niekorzystnego stosunku sił, zadania zabezpieczenia materiałowego mogą być realizowane ograniczonymi środkami, przy zmniejszonych zapasach w oddziałach i związkach taktycznych. Limity przydzielonych środków na operację mogą być również ograniczone, a dowóz tych środków do armii w warunkach panowania w powietrzu lotnictwa nieprzyjaciela może być nierytmiczny i dodatkowo dezorganizowany działaniem nieprzyjacielskich desantów na tyłach broniących się własnych wojsk.

W powyższych warunkach decyzje dotyczące zabezpieczenia materiałowego nabierają wyjątkowo ważnego znaczenia i bezpośrednio określają możliwości bojowe wojsk. Przy planowaniu materiałowego zabezpieczenia obrony należy również uwzględnić istotny cel obrony, którym jest stworzenie warunków przejścia do natarcia po rozbiciu zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela. Dlatego zapasy posiadane przez oddziały i związki taktyczne w każdej fazie walki obronnej powinny pozwalać na niezwłoczne podjęcie działań zaczepnych.

Przy określaniu potrzeb materiałowych związków taktycznych, szczególnie pierwszego rzutu operacyjnego, należy uwzględnić

możliwe warianty działania nieprzyjaciela i konieczność dokonania manewru środkami materiałowymi na kierunku głównego wysiłku obrony równocześnie z manewrem realizowanym przez wojska.

Niezbędne jest również tworzenie rezerw środków materiałowych, a przede wszystkim amunicji przeciwpancernej dla odtwarzania zapasów zużytych w oddziałach i związkach taktycznych wykonujących zadania w rejonach głównego wysiłku obrony. Zapas tego rodzaju powinien pozwalać odtworzyć gotowość bojową grupy artylerii dywizyjnej lub pułku czołgów.

Podstawowym problemem aktywności obrony i potęgowania ogniowego oddziaływania na nieprzyjaciela jest manewr siłami i środkami oraz zapewnienie maksymalnego wykorzystania technicznych możliwości sprzętu. Wymaga to uzasadnionego przewidywanym przebiegiem walki obronnej, celowego podziału limitu środków materiałowych na okresy walki i związki taktyczne z uwzględnieniem potrzeby:

- walki z nieprzyjacielem na dalekich podejściach lub w celu stworzenia ugrupowania obronnego;
- odparcia ataku wojsk pancernych i zmechanizowanych nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony i walki w głębi obrony;
- kontrataku lub przeciwuderzenia.

Podziału limitu dokonuje sztab armii w ścisłym współdziałaniu z kwatermistrzem - zastępcą dowódcy i szefami służb. Sztab przedstawia potrzeby z punktu widzenia dynamiki walki obronnej, a potrzeby te są weryfikowane z uwzględnieniem realnych możliwości dowozu w czasie i do wyznaczonych rejonów.

Problemy dowozu rozstrzygane są w uzgodnieniu z kwatermistrzem - zastępcą dowódcy. Szefowie służb określają możliwości w zakresie rodzajów i stanów ilościowych środków zaopatrzenia. Przy podziale limitu amunicji uwzględnia się zadania realizowane przez wojska raketowe i lotnictwo; jest on pochodną podziału zadań ogniowych między wymienionymi rodzajami wojsk. Dlatego powinna istnieć silna korelacja między możliwością dostarczenia amunicji w określonych fazach walki obronnej, a intensywnością użycia lotnictwa w ramach wydzielonych armii wylotów.

Przy planowaniu zaopatrywania w amunicję należy uwzględnić fakt, że obrona jako wymuszony rodzaj działań bojowych występuje, gdy możliwości armii w zakresie stosowania broni jądrowej są ograniczone i główne zadania wykonywane są klasycznymi środkami walki. Stąd wynika ranga pełnego i terminowego zaopatrywania w amunicję jako podstawowego czynnika uzyskania powodzenia obrony.

Artyleria pierwszego rzutu operacyjnego armii może w określonych wypadkach uczestniczyć w ogniowym kontrprzygotowaniu, które organizuje się na przewidywanym głównym kierunku natarcia nieprzyjaciela według planu dowództwa frontu. Niezbędne ilości amunicji dla zgrupowania artylerii wyznaczonego do udziału w kontrprzygotowaniu będą dostarczane środkami transportu frontowego do rejonu stanowisk ogniowych artylerii. Armia realizuje zadania rozdziału środków według planowanych zadań ogniowych i doprowadzenia kolumn do miejsca przeznaczenia, zachowując ściśle zasady maskowania.

Według teoretycznych obliczeń, jak również zweryfikowanych doświadczeń II wojny światowej na walkę z nieprzyjacielem na dalekich podejściach należy przeznaczać 0,5-0,7 jo amunicji podstawowych kalibrów. Ilość powyższa wynika z zasięgu artylerii i przewidywanego tempa posuwania się kolumn nieprzyjaciela oraz metody ich rozwijania się w ugrupowania przedbojowe i bojowe.

Zadania powyższe artyleria wykonuje z wysuniętych stanowisk ogniowych, gdzie mogą być złożone lub wysunięte na transporcie odpowiednie zapasy amunicji.

Odparcie ataku stanowi najbardziej intensywny okres walki obronnej, w którym narasta ilość uczestniczących środków ogniowych i natężenie prowadzenia ognia połączone z różnorodną kombinacją zwrotów zaczepnych pododdziałów czołgów.

W czasie tego okresu zużycie amunicji może być bardzo duże. Dla przykładu w walkach obronnych na Łuku Kurskim 12 A posiadała złożone na stanowiskach ogniowych artylerii po 3 jo amunicji artyleryjskiej, która w większości została zużyta w pierwszym dniu działań. Uwzględniając nasycenie czołgami dywizji nieprzyjaciela i stosunkowo małą ilość własnej artylerii należy liczyć się z dużymi potrzebami amunicji. Faktyczny rozchód limitowany będzie możliwościami dowozu, dlatego na zagadnienie warunków dowozu musi być skierowana uwaga kwatermistrza - zastępcy dowódcy isztabu, który przede wszystkim realizuje przedsięwzięcia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolumn zaopatrzeniowych.

W ciągu jednego dnia walki obronnej na głównym kierunku uderzenia sił do dwóch korpusów nieprzyjaciela, zakładają walkę obronną w obszarze na głębokości 30 i więcej kilometrów oraz odpowiednią gęstość zapór przeciwczołgowych /0,7-1,2 na km frontu/ pierwszy rzut operacyjny armii może rozchodzić 2,5-3,0 jo amunicji artyleryjskiej, co w skali armii przy wskaźniku zaangażowania się 0,7 stanowi 1,7-2,0 jo.

Na ogniowe przygotowanie i wsparcie kontrataku /przeciwuderzenia/ należy przewidywać od 2,0 do 2,5 jo amunicji artyleryjskiej w zależności od intensywności użycia środków raketowych i lotnictwa. Jest to najbardziej decydujący moment walki obronnej, wymagający stworzenia miejscowej przewagi nad nieprzyjacielem, co między innymi uzyskuje się przez wzmożenie ogniowego oddziaływania.

W sumie na operację obronną w ciągu 3-4 dni armia może rozchodzić od 4 do 5 jo amunicji artyleryjskiej, 3-4 jo amunicji przeciwlotniczej, 2-3 jo amunicji czołgowej i przeciwpancernej i do 1 jo amunicji strzeleckiej przy skrajnie zróżnicowanym rozchodzie według dni i związków taktycznych.

Podobnie jak tworzenie ugrupowania obronnego jest procesem płynnym i przebiega równolegle z planowaniem walki obronnej z jednoczesnym odpieraniem ataków nieprzyjaciela lub walką o poprawę położenia oddziałów realizacja zadań materiałowego zabezpieczenia jest procesem ciągłym i wyprzedza walkę obronną o jeden etap.

Wysiłek pododdziałów i oddziałów tyłowych oraz kwatermistrzowskich stanowisk dowodzenia jest skierowany na zabez-

pieczenie kolejnego etapu walki. Działanie to oparte jest na prognozie możliwych stanów oddziałów i bieżące weryfikowanie informacjami o rozwoju walki obronnej. To stanowi dziedzinę ścisłej współpracy tyłów i sztabu i nakłada obowiązek stawiania przez dowódcę ukierunkowanych zadań tyłom z właściwym wyprzedzeniem czasowym. W takim systemie pracy tyłów oddziały i związki taktyczne przechodzące na kolejną rubież obrony lub wykonujące kontratak posiadają wszystkie nakazane zapasy, co gwarantuje swobodę ich działania w granicach zadań określonych przez dowódcę.

Zahamowania w płynnym procesie zaopatrywania wymagają zmian w sposobach użycia oddziałów, dlatego informacja o przebiegu zaopatrywania i stanie środków walki w oddziałach musi być ciągła.

Intensywne ogniowe oddziaływanie nieprzyjaciela powoduje znaczne straty w sprzęcie, co z kolei odbija się na proporcjach w niektórych oddziałach między stanem sprzętu a stanem zapasów środków materiałowych. Szczególnie jaskrawo może to wystąpić w stosunku do czołgów i środków przeciwpancernych. Przy dziennych stratach w pierwszorzutowych związkach taktycznych do 30-40 % sprzętu - w tyłach pułku i dywizji względnie wzrastają zapasy środków materiałowych do 2,0 jk. Zapewnia to dodatkowe źródło środków dla dokonywania manewru między oddziałami.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczącej przerzutów zaopatrzenia, szczególnie amunicji, należy uwzględnić fakt, że braki w sprzęcie kompensuje się intensywnością ognia, co z kolei zwiększa jednostkowe zużycie amunicji.

Zużycie paliwa w działaniach obronnych jest mniejsze w porównaniu ze zużyciem^w działaniach zaczepnych i również nierównomierne w poszczególnych etapach walki.

Największe zużycie paliwa może mieć miejsce w czasie organizacji obrony, do której armia przechodzi po wykonaniu kolejnych zadań operacji zaczepnej. Zużycie to następuje w określonym etapie natarcia oddziałów i związków taktycznych oraz w czasie przesuwania i manewrów dla stworzenia ugrupowania obronnego. Zużycie paliwa w wielkościach bezwzględnych zależy od głębokości uprzednich działań zaczepnych oraz liczby przesuujących się jednostek. Zużycie w tym okresie może przekraczać 15 - 20 % dobowego zużycia przyjmowanego średnio dla działań zaczepnych na głębokość operacyjną.

W okresie organizacji obrony duże zużycie paliwa występuje w jednostkach inżynieryjno-saperskich wykonujących zadania w zakresie inżynieryjnej rozbudowy pasa obrony armii.

W czasie prowadzenia walki obronnej największe zużycie paliwa przypada na jednostki artylerii przeciwpancernej, jednostki artylerii wykonujące zadania z wysuniętych stanowisk ogniowych i pierwszorzutowe związki taktyczne. Zużycie to uwarunkowane jest skalą manewru wojsk podobnie jak w czasie natarcia, z tym że współczynnik przeliczeniowy km ze względu na duże zniszczenia dróg uwzględnia się w granicach 2,5-3,0.

Biorąc pod uwagę poglądy naszych potencjalnych przeciwników na tempo działań zaczepnych i realną skuteczność naszej obrony, manewr oddziałów pierwszego rzutu operacyjnego może sięgać głębokości 20-30 km.

Zatem na utrzymanie bronionej rubieży w czasie walki średnie dzienne zużycie oleju napędowego może wynosić do 0,5 jn, a benzyny samochodowej do 0,3 jn.

Dokładnego zaplanowania wymaga zaopatrywanie w materiały pędne jednostek przewidzianych do wykonania przeciwuderzenia. Mogą to być jednostki, które prowadziły walkę obronną lub przesunęły się z kolejnych armijnych pasów obrony.

Dla wzmocnienia zgrupowania armii przeznaczonego do wykonania przeciwuderzenia może przybyć z głębokości operacyjnej zapasowy związek taktyczny, który na wykonanie marszu zużyje duże ilości paliwa, przy czym jego gotowość do działania będzie zależała od odpowiedniego zorganizowania tankowania. Największe natężenie pracy służby mps przypada na okres przygotowania wozów bojowych i pojazdów mechanicznych ^{do} przeciwuderzenia i dlatego do realizacji zadań służby na ten okres konieczne jest dokładne zaplanowanie miejsca i czasu oraz określenie związków taktycznych wymagających uzupełnienia paliwa, a także przygotowanie odpowiednich sił i właściwe urzutowanie zapasów.

W zależności od konkretnej sytuacji dowóz może być planowany lub doraźny. Celem dowozu jest uzupełnienie do norm zużytych środków materiałowych lub stworzenie ponadnormatywnych zapasów. Może on być realizowany na podstawie zapotrzebowań lub przewidywań.

Dowóz powinien być zorganizowany według wymagań dotyczących niezawodnego zaopatrywania oddziału /związku taktycznego/. W tym celu zapewnia się kontrolę ruchu kolumny zaopatrzeniowej za pośrednictwem punktów kontroli ruchu /PKR/ i punktów

dyspozytorskich, techniczne zabezpieczenie kolumny, zabezpieczenie drogowe, w tym techniczne osłony mostów.

Ruch kolumn zaopatrzeniowych powinien być zgrany z manewrem wojsk /bez krzyżujących się dróg marszu/ i zsynchronizowany w czasie z zamierzonym sposobem prowadzenia walki obronnej.

Pododdziały i oddziały powinny otrzymywać środki materiałowe po wykonaniu kolejnych zadań, przy przechodzeniu na wyznaczone rubieże lub w rejonach ześrodkowania, jeśli są przewidywane do użycia w zgrupowaniach dla wykonania zwrotu zaczepnego.

W toku walki obronnej w sytuacjach krytycznych w razie potrzeby dostarczenia amunicji do artylerii i czołgów znajdujących się w styczności z nieprzyjacielem wykorzystuje się dymy maskujące pojazdy mechaniczne i transportery opancerzone oraz okresy osłabionej aktywności nieprzyjaciela, załamania się natarcia pierwszego rzutu lub okresy przed wprowadzaniem przez niego do walki kolejnych rzutów i odwodów.

Intensywność dowozu w czasie walki obronnej jest nieregularna, wynika ze zwiększonego zużycia środków walki na kierunkach głównego uderzenia nieprzyjaciela, w czasie kontrataków, walki z desantami. W pasie obrony armii na różnych głębokościach mogą znajdować się różne co do wielkości i natężenia ogniska walki. Transport zaopatrzeniowy jest w dużym stopniu narażony na zniszczenie. Przy wykonywaniu dowozu pojawia się konieczność rozstrzygnięcia szeregu zadań taktycznych, jak bezpośrednia obrona kolumn przed napadem naziemnym i z powietrza, likwidacja drobnych grup nieprzyjaciela, zasadzek, grup rozpoznawczych, co uzasadnia potrzebę organizowania zabezpieczenia bojowego marszu.

Punkty przekazywania środków materiałowych określone w planie dowozu ze względu na możliwość szybkich i rozległych zmian w sytuacji muszą być korygowane przez służbę dyspozytorską w zależności od zmian w położeniu wojsk i ich tyłów. Wymaga to utrzymywania łączności przez najdalej wysunięte PKR z KSD związków taktycznych. Okres przejścia armii do obrony może stanowić najtrudniejszy etap w realizacji dowozu w związku z poniesieniem dużych strat na skutek masowego użycia przez nieprzyjaciela bombar. Realizacja zadania szybkiego odtwarzania gotowości bojowej oddziałów i związków taktycznych przede wszystkim na kierunkach spodziewanego głównego uderzenia nieprzyjaciela przebiegać będzie w warunkach dużych strat w oddziałach i pododdziałach tyłowych, zniszczeń obiektów komunikacyjnych, możliwych skażeń rozległych obszarów terenu substancjami promieniotwórczymi i środkami chemicznymi. Wymaga to selektywnego określenia potrzeb na podstawie oceny rzeczywistych możliwości transportu i posiadanych środków materiałowych oraz zestawienia ich z potrzebami oddziałów /związków taktycznych/, które podejmują główny ciężar walki obronnej.

W koncepcji dowozu przewiduje się możliwość elastycznego działania w razie przedłużenia się określonych etapów walki obronnej, szczególnie okresu walki o utrzymanie zajmowanych rubieży i likwidacja nieprzyjaciela w głębi pasa obrony.

W toku walki obronnej na kierunkach zarysowującego się okrążenia niektórych oddziałów /związków taktycznych/ należy dążyć do ich usamodzielnienia przez wysunięcie dodatkowych zapasów zapewniających oddziałom samodzielność

działania w terminach określonych przez dowódcę armii.

Planowanie dowozu na operację obronną szczególnie przy przejściu armii do obrony w czasie operacji zaczepnej ma swoją specyfikę, wynikającą z ograniczonego czasu na planowanie oraz konieczności przystosowania do nowych warunków ustaleń przyjętych w dotychczasowych działaniach, a znajdujących się w różnych stadiach realizacji.

Częściami składowymi ogólnego planu dowozu na operację obronną są uaktualniony szczegółowy plan dowozu na dzień, w którym armia otrzymała zadanie przejścia do obrony, oraz koncepcja ramowego planu dowozu na poszczególne etapy operacji obronnej, opracowana stosownie do zamiaru walki, ustalonych limitów środków materiałowych, przewidywanych strat w ludziach i środkach materiałowych oraz z uwzględnieniem zarządzeń określających organizację dowozu środków materiałowych do armii z wyższego szczebla zaopatrującego.

Analogicznie jak plan operacji obronnej plan dowozu opracowuje się według etapów operacji obronnej i według wariantów przewidywanego działania nieprzyjaciela.

Plan dowozu obejmuje ilość i rodzaj środków materiałowych, czas ich dostarczenia, rodzaj transportu, adresata, sposób wykorzystania opróżnionego transportu, drogi marszu, organizację prac ładunkowych oraz sposób obrony poszczególnych kolumn.

Uwzględniając realne czasy na dyspozycję dotyczące zaopatrywania materiałowego, załadunek, rozładunek, marsz kolumny, decyzję o wykonaniu dowozu podejmuje się w armii zazwyczaj z dobowym wyprzedzeniem.

Podstawą takiej decyzji jest prognoza rozwoju sytuacji, której dokonuje sztab armii, oraz prognoza zużycia środków materiałowych, której dokonują szefowie służb zaopatrujących i którą weryfikuje sztab tyłów. Ocenę sytuacji, stanowiącą podstawę organizacji dowozu zaopatrzenia na kolejny dzień /lub etap operacji/, sztab tyłów przedstawia do akceptacji dowódcy.

Aby zapewnić warunki sprawnego zaopatrywania oddziałów i związków taktycznych oraz możliwość szybkiego reagowania w najbardziej krytycznych sytuacjach materiałowych, na określonych szczeblach tworzy się grupy transportu załadowane typowymi środkami materiałowymi przeznaczonymi dla oddziałów /związków taktycznych/ wykonujących kolejne zadania.

Praktyka ćwiczeń wykazuje, że pułkowi zmechanizowanemu, pułkowi czołgów i pułkowi artylerii o stanie skompletowania w 70-75 %, dla dowozu i utrzymania zapasów do 0,5 jo amunicji zasadniczych rodzajów i 0,5 jn oleju napędowego oraz 0,2-0,3 jn benzyny samochodowej potrzeba około 35 samochodów. W ten sposób w batalionie transportowym armii można skompletować 6-7 zestawów środków materiałowych na transporcie, rozśrodkowanych i odpowiednio chronionych, co pozwala operatywnie zaopatrywać 2-3 związki taktyczne pierwszego rzutu operacyjnego bez potrzeby organizacji przeładunków w rejonie dywizyjnych składów.

Aby w pełni pokryć zużycie środków materiałowych, należy dodatkowo zaopatrywać związki taktyczne w amunicję artyleryjską, której dzienne zużycie może przekroczyć 0,5 jo. Opróżniony transport dywizyjny może pobierać ją w RBA.

Podobnie transport frontowy, załadowany i zgrupowany według potrzeb określonych przewidywanym zużyciem środków materiałowych w związkach taktycznych może, pomijając ogniwo armijne, rozładowywać się w rejonie przewidywanych kolejnych działań dywizji.

W razie posiadania wystarczającej ilości środków materiałowych - na rubieżach manewru i rozwijania się do kolejnych działań związków taktycznych można tworzyć doraźne zapasy środków materiałowych, które gromadzi się na gruncie i odpowiednio zabezpiecza. Środki te dostarcza się bezpośrednim użytkownikom transportem związków taktycznych i nawet bezpośrednio transportem oddziałów.

Zwolniony transport wyższego szczebla można w tym wypadku wykorzystać do dowozu środków materiałowych z frontowych baz i do ewakuacji porażonych i chorych.

Oprócz wymienionych zapasów zaopatrzenia w armii - w rejonie RBA lub w rejonie rozmieszczenia pierwszego rzutu tyłów powinna być utrzymywana grupa środków materiałowych na transporcie, niezbędna do odtwarzania gotowości bojowej dywizji wykonującej manewr z głębokości operacyjnej dla wzmocnienia ugrupowania armii. Środki te powinny umożliwić szybkie /w granicach 4-5 godzin/ uzupełnienie paliwa w dywizji, która wykonała marsz na odległość 100-150 km.

Istotną cechą dowozu jest stopniowe zmniejszenie się jego ogniwa w toku niepomysłnego rozwoju walki obronnej. Związki taktyczne stopniowo zbliżają się do źródeł zaopatrzenia.

Może jednak nastąpić przecięcie przez nieprzyjaciela dróg dowozu, powodujące konieczność wykonywania manewru kolumnami znajdującymi się w marszu, a także może zaistnieć zmiana adresata zaopatrzenia na skutek gwałtownych zmian w sytuacji. Zwiększa się niewspółmiernie zakres zadań związanych z ewakuacją na kierunkach, gdzie oddziały na skutek przewagi nieprzyjaciela zmuszone są do przechodzenia na kolejne rubieże obronne.

Ogólnie dowóz w czasie organizacji obrony posiadac będzie szereg właściwości, a mianowicie:

- zwiększony zostanie zakres zaangażowania transportu niższego szczebla do dowozu w ogniwie przełożonego organu zaopatrującego;
- wzrosną zadania ewakuacji zarówno porażonych i chorych jak i uszkodzonego sprzętu, przy czym zadania te będą musiały być wykonane bezpośrednio na obszarze działań bojowych, co wymagać będzie współdziałania z siłami osłownymi oraz siłami wyznaczonymi do niszczeń i manewrowego minowania dróg;
- potrzeby materiałowe będą powstawać gwałtownie i nierównomiernie, w warunkach niedających się zawczasu określić ze względu na inicjatywę nieprzyjaciela /który określa kierunek i siłę uderzenia/;
- warunki dowozu będą bardzo uciążliwe ze względu na intensywne oddziaływanie nieprzyjaciela;
- realizacja zadań dowozu wymagać będzie odpowiednio zorganizowanej obrony kolumn, co powinno znaleźć odbicie w dokumentach bojowego i operacyjnego zabezpieczenia działań.

Polowy system zaopatrywania wojsk armii w wodę organizuje się przy pomocy posiadanych w wojskach sił i środków stosownie do wytycznych dowódcy w tym zakresie. System ten polega na zdecentralizowanym zaopatrywaniu w wodę i zamyka się w ramach oddziału lub pododdziału /źródło zaopatrzenia - użytkownik/. Jest on uwarunkowany tym, że pododdziały i oddziały posiadają własny sprzęt umożliwiający im wydobywanie wody na dowolnym obszarze działań.

W świetle powyższego na szczeblu armii kwatermistrz wraz z szefem wojsk inżynieryjnych organizują i koordynują przedsięwzięcia związane z zaopatrzeniem w wodę. Rola koordynacyjna polega głównie na ustalaniu ogólnych zasad i sposobu zaopatrywania w wodę, określaniu przydziałów na zaopatrzenie w tym zakresie oraz udzielaniu pomocy jednostkom przez odpowiedni manewr siłami i środkami lub wykorzystanie posiadanych rezerw.

Szefowie rodzajów wojsk i służb są obowiązani do współudziału w procesie zaopatrywania w wodę odpowiednio do swoich kompetencji /odpowiedzialności/, a więc:

- zastępca dowódcy do spraw technicznych - w zakresie zaopatrywania w wodę dla celów technicznych;
- szef wojsk chemicznych - szczególnie w wodę do zabiegów specjalnych;
- szef służby zdrowia - dla oddziałów służby zdrowia i do celów higieny osobistej;
- szef służby żywnościowej - do żywienia i na potrzeby piekarń;
- szef służby mundurowej - do prania i kąpieli.

Ochronę punktów zaopatrywania wojsk w wodę oraz utrzymywania ich w należytych stanie zapewnia się siłami tych oddziałów i pododdziałów, które je eksploatują, a dezaktywację siłami wojsk chemicznych.

4. Zabezpieczenie techniczne

Podstawowym celem zabezpieczenia technicznego wojsk w obronie jest zapewnienie sprawności technicznej sprzętu bojowego oraz terminowa ewakuacja i remont sprzętu uszkodzonego w czasie działań bojowych.

W warunkach bojowych zabezpieczenie techniczne realizuje się w systemie obsługiwanego sprzętu, dokonywanego w przerwach w walce i trzystopniowym systemie remontu /bieżący, średni, główny/. Przewidziana na szczeblu armii baza remontowa przystosowana jest do wykonywania remontów bieżących i średnich.

Remont w każdych warunkach bojowych, a szczególnie w obronie stanowi największe, a niekiedy jedyne źródło ponownego odzyskania wyeliminowanego z pola walki uzbrojenia i sprzętu bojowego. Z punktu widzenia organizacji i sposobu prowadzenia remontów rozróżnia się:

- metodę indywidualną, polegającą na wymianie części w zespole;
- metodę wymiany zespołów.

Remont bieżący wykonywany jest w miejscu uszkodzenia sprzętu siłami załóg i specjalnych brygad remontowych i polega na usuwaniu stwierdzonych uszkodzeń i usterek, w zakres jego wchodzi następujące czynności:

- wymiana uszkodzonych lub zużytych części i elementów;
- wymiana pojedynczych zespołów;
- regulacja sprzętu;
- drobne roboty spawalniczo-kowalskie.

Remont średni polega na:

- częściowym demontażu sprzętu;
- wymianie lub remoncie uszkodzonych zespołów;
- wymianie wszystkich zużytych części;
- przeprowadzeniu prac regulacyjnych i konserwacyjnych;
- przeprowadzeniu prac spawalniczo-kowalskich.

W zależności od pracochłonności remont średni może być realizowany na PZSU dywizji lub armii w zależności od konkretnej sytuacji operacyjnej. W warunkach przygotowania i prowadzenia walki obronnej szczególnego znaczenia nabiera organizacja ewakuacji, jako podstawowego warunku odzyskania maksymalnej ilości uszkodzonego sprzętu.

Organizacja ewakuacji polega na:

- zbiórce uszkodzonego sprzętu;
- przewozie lub holowaniu oraz gromadzeniu funduszu remontowego w punktach zbiórki sprzętu uszkodzonego;
- udziale sił i środków ewakuacyjnych w likwidacji skutków uderzeń jądrowych.

10 Sposób prowadzenia ewakuacji, wydzielenie sił oraz wybór PZSU powinien zapewniać warunki wyewakuowania maksymalnej ilości sprzętu z obszarów gdzie możliwe jest wtargnięcie zgrupowań nieprzyjaciela w głąb obrony i zabezpieczyć maksymalne przedziały czasowe dla przeprowadzenia remontów w rejonach PZSU.

Zakres prac remontowych i ewakuacji zależy głównie od skali zastosowania przez nieprzyjaciela broni jądrowej. Przeciętne dzienne straty w armii broniącej się na głównym kierunku uderzenia nieprzyjaciela mogą wynosić: czołgów - 8-10%, transporterów opancerzonych - 4-5%, samochodów i ciągników 2,5-3%. Przy tym zróżnicowanie w rodzajach remontów może osiągnąć: remonty bieżące - 40-50%, średnie - 20-25%, główne - 25-40%.

10 W czasie planowania walki obronnej określa się miejsce rozmieszczania i manewr środków naprawczych oraz sposób wykorzystania środków ewakuacji. Przy organizacji współdziałania określa się sposób zabezpieczenia ewakuacji uszkodzonych wozów bojowych i sprzętu znajdującego się w ugrupowaniu pierwszorzutowych oddziałów w wypadku przechodzenia wojsk na kolejne rubieże obronne. Powyższe zagadnienia ustalane są przez dowódcę i sztab na podstawie propozycji zastępcy do spraw technicznych, równoległe z nimi rozpatrywane są zagadnienia zabezpieczenia ewakuacji medycznej.

5. Zabezpieczenie medyczne

Zabezpieczenie medyczne jest elementem składowym zabezpieczenia tyłowego operacji obronnej armii i obejmuje:

- przedsięwzięcia sanitarno-higieniczne i przeciwepidemiczne;
- przedsięwzięcia leczniczo-ewakuacyjne;
- sanitarną ochronę przed bronią masowego rażenia;

- zaopatrywanie w sprzęt i materiały sanitarne;
- dowodzenie jednostkami służby zdrowia.

Przedsięwzięcia sanitarno-higieniczne i przeciwepidemiczne wojsk mają na celu zapewnienie wysokiej sprawności fizycznej i zdrowotnej żołnierzy oraz zapobiegania powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych.

Do przeprowadzenia wszystkich przedsięwzięć sanitarno-higienicznych i przeciwepidemicznych w armii przeznaczony jest batalion przeciwepidemiczny.

Przedsięwzięcia leczniczo-ewakuacyjne polegają na udzielaniu pomocy medycznej i ewakuacji porażonych i chorych. Pomocy medycznej udzielają bataliony medyczne związków taktycznych oraz jednostki służby zdrowia podporządkowania armijnego, takie jak medyczne bataliony wzmocnienia /mbw/, kompanie hospitalizacyjne i oddziały wzmocnienia segregacji. Do ewakuacji porażonych i chorych z batalionów medycznych dywizji do poszczególnych szpitali bazy szpitalnej frontu, działającej na kierunku danej armii, przeznaczone są kompanie samochodów sanitarnych armii.

Sanitarna ochrona przed bronią masowego rażenia polega na zapobieganiu skutkom rażenia wojsk przez wykonywanie zabiegów sanitarnych i stosowanie środków hamujących lub osłabiających rozwój procesów patologicznych wywoływanych działaniem na organizm czynników rażenia.

Zaopatrywanie w sprzęt i materiały sanitarne polega na zapewnieniu oddziałom i pododdziałom służby zdrowia armii i związków taktycznych sprzętu medycznego, leków, materiałów opatrunkowych i innych rodzajów zaopatrzenia sanitarnego.

Bazą zaopatrzenia jest polowy skład sanitarny armii, który wchodzi w skład ruchomej bazy armii /RBA/.

Zaopatrywaniem związków taktycznych w krew zajmuje się stacja krwiodawstwa II-giej kategorii.

Zaopatrzenie może być dostarczane środkami transportu ogólnego przeznaczenia lub powracającym transportem sanitarnym.

Dowodzenie służbą zdrowia armii, podobnie jak w innych rodzajach służb, polega na określaniu zadań, przekazywaniu ich wykonawcom i kontroli wykonania zadań.

Służbą zdrowia armii dowodzi kwatermistrz armii, a bezpośrednim organizatorem działań jest szef służby zdrowia armii, któremu podlegają pod względem służbowym i fachowym komendanci i dowódcy jednostek służby zdrowia armii, a pod względem fachowym - szefowie służby zdrowia związków taktycznych oraz jednostek armijnych.

Podstawą dowodzenia służbą zdrowia armii jest decyzja kwatermistrza armii, na podstawie której szef służby zdrowia armii opracowuje plan zabezpieczenia medycznego działań bojowych armii. W planie konkretyzuje się zadania służby zdrowia oraz określa kolejność i sposób ich realizacji na całą operację lub na dowolny okres działań bojowych armii.

Organizatorem zabezpieczenia medycznego armii jest szef służby zdrowia armii.

Siły i środki służby zdrowia armii przeznaczone do zabezpieczenia medycznego pierwszorzutowych związków taktycznych w operacji obronnej uzależnione są od przewidywanych strat sanitarnych.

Przewidywane straty armii wynoszą w operacji obronnej: 4,7 % do 6,3 % dziennie i 18,8 % do 31,5 % w ciągu operacji.

W warunkach operacji obronnej część medycznych batalionów wzmocnienia rozwija się zawczasu w odległości 15-20 km za rubieżą rozwinięcia dywizyjnego punktu medycznego /DPM/. Zazwyczaj mbw rozwija się w rejonach obrony dywizji drugiego rzutu armii. Rozwinięte mbw przeznacza się do :

- przyjmowania porażonych i chorych bezpośrednio z pułkowych punktów medycznych /PPM/ w razie powstania w dywizji dużych strat sanitarnych, gdy DPM nie jest w stanie udzielać na czas kwalifikowanej pomocy medycznej wszystkim jej potrzebującym;
- przyjmowania porażonych i chorych z pułkowych punktów medycznych na kierunkach, na których utrudniona jest ewakuacja z PPM do DPM;
- zapewniania możliwości zwinięcia DPM i przemieszczenia go do tyłu w razie wycyfywania się wojsk;
- udziału w likwadacji skutków zastosowania przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia;
- zabezpieczenia medycznego przejścia wojsk do operacji zaczepnej.

Ewakuację porażonych i chorych z DPM i mbw organizuje szef służby zdrowia armii przy wykorzystaniu armijnej kompanii samochodów sanitarnych oraz jednostek transportu sanitarnego przydzielonego przez szefa służby zdrowia frontu.

Transport, którym dysponuje szef służby zdrowia armii po wydzieleniu rezerwy rozdziela się na poszczególne kierunki ewakuacyjne lub na związki taktyczne zgodnie z przewidywanymi

stratami sanitarnymi. Do ewakuacji części ~~ranżni~~ porażonych i chorych wykorzystuje się skierowane przez szefa służby zdrowia frontu lotnictwo sanitarne.

W wypadku powstania w armii ognisk masowych strat sanitarnych kieruje się tam, zależnie od potrzeb, medyczny batalion wzmocnienia lub oddział wzmocnienia i segregacji oraz jednostki transportu sanitarnego.

6. Zabezpieczenie bojowe tyłów

a/ Żasady zabezpieczenia bojowego tyłów

Zabezpieczenie bojowe tyłów stanowi element składowy zabezpieczenia działań bojowych wojsk i jest realizowane w sposób scentralizowany według jednolitego planu opracowanego przez sztab armii. Za organizacją zabezpieczenia działań bojowych wojsk, w tym również tyłów jest odpowiedzialny dowódca armii. W zależności od konkretnej sytuacji operacyjno-taktycznej i istniejących warunków bezpieczeństwa w strefie tyłów obowiązany on jest wydzielać siły i środki niezbędne do zabezpieczenia zagrożonych oddziałów tyłowyc-h, odcinków dróg, mostów, przepraw i rejonów przeładunkowych.

Bezpośrednim organizatorem zabezpieczenia bojowego tyłów armii w ramach własnych oraz przydzielonych sił i środków jest kwatermistrz - zastępca dowódcy armii.

Zabezpieczenie bojowe tyłów obejmuje systemy powiadamiania i alarmowania, obronę przed skutaki użycia broni masowego rażenia, obronę przeciwdesantową, przeciwdywersyjną i przeciwlotniczą oraz maskowanie. Mając na uwadze kompleksowe zagrożenie tyłów, wyrażające się w możliwości oddziaływania na nie różnymi typami rakiet, lotnictwa, desantów, grup

dywersyjnych i wrogo ustosunkowanej ludności cywilnej na terenach nieprzyjaciela - można wnioskować, iż zabezpieczenie bojowe tyłów posiada zasadnicze znaczenie dla ich żywotności, a w konsekwencji - możliwości realizacji przez nie zadań zabezpieczenia tyłowego wojsk armii.

b/ Obrona i ochrona

Obrona i ochrona tyłów armii obejmuje szereg wzajemnie uzupełniających się przedsięwzięć z zakresu zabezpieczenia tyłowych organów dowodzenia oraz oddziałów tyłowych i sieci komunikacyjnej przed oddziaływaniem broni masowego rażenia, lotnictwa, grup dywersyjnych, pododdziałów wojsk lądowych i powietrznych nieprzyjaciela, maskowanie rejonów rozmieszczenia tyłów, zabezpieczenie przeciwpożarowe oraz przygotowanie odpowiednich sił i środków /zarówno ze składu tyłów, jak i przydzielonych pododdziałów/ do sprawnej likwidacji skutków wszelkich form oddziaływania nieprzyjaciela na tyły.

Realizację tych przedsięwzięć zapewnia się przez utrzymywanie jednostek tyłowych armii w stałej gotowości do odparcia ataków grup dywersyjnych i desantów powietrznych nieprzyjaciela, umiejętne wykorzystanie właściwości ochronnych terenu, inżynierską rozbudowę rejonów rozmieszczenia, maskowanie i rozśrodkowane rozmieszczenie tyłów oraz zapasów materiałowych, nieustanne prowadzenie rozpoznania skażeń i zakażeń, dobrze zorganizowany system powiadamiania o niebezpieczeństwie napadu nieprzyjaciela, ciągłe doskonalenie obrony i ochrony oraz systematyczne szkolenie jednostek tyłowych w zakresie realizacji zadań w systemie obrony i ochrony tyłów.

Organizatorem obrony i ochrony tyłów armii jest jej kwatermistrz - zastępca dowódcy, a jego organem wykonawczym w tym zakresie - sztab kwatermistrzostwa armii.

Na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy armii oraz wniosków z analizy zadania i oceny położenia kwatermistrz podejmuje decyzję o organizacji obrony i ochrony tyłów. Decyzje i wytyczne kwatermistrza armii oraz zarządzenie lub wyciąg z planu zabezpieczenia bojowego wojsk otrzymane ze sztabu stanowią podstawę do planowania i stawiania zadań w zakresie obrony i ochrony.

c/ Zabezpieczenie przeciwchemiczne - dezaktywacja, odkażanie

Przez zabezpieczenie tyłów armii przed skutkami działania broni chemicznej rozumie się szeroki wachlarz przedsięwzięć mających na celu uodpornienie tyłów na uderzenia tej broni oraz maksymalne osłabienie jej niszczącego działania.

Zabezpieczenie przeciwchemiczne obejmuje rozpoznanie skażeń i zakażeń, powiadamianie jednostek tyłowych oraz ich rozśrodkowanie i maskowanie, inżynieryjną rozbudowę rejonów rozmieszczenia tyłów, wyposażenie stanów osobowych w indywidualne i zbiorowe środki ochrony, czynności sanitarno-profilaktyczne i likwidację skutków uderzeń bronią chemiczną. Zabezpieczenie przeciwchemiczne tyłów armii stanowi element składowy OPBMAR armii, który również w stosunku do tyłów ustala sztab przy współudziale Szefostwa Wojsk Chemicznych.

W operacji obronnej armii należy się liczyć z tym, iż nieprzyjaciel najczęściej będzie stosował powietrzne uderzenia jądrowe /by nie hamować natarcia wojsk własnych/, które nie spowodują w zasadzie większych skażeń, a stąd i zakres dezaktywacji będzie raczej ograniczony.

Zabiegi specjalne, obejmujące m.in. dezaktywację i odkażanie sprzętu, umundurowania i środków materiałowych będą wykonywane w zasadzie przez oddziały tylowe armii. W razie konieczności wykonywania masowych zabiegów specjalnych na potrzeby tyłów powinny być przydzielone pododdziały wojsk chemicznych. Tyły armii nie posiadają pododdziałów chemicznych do przeprowadzania dezaktywacji i odkażania umundurowania. Tego rodzaju prace będą wykonywane siłami wojsk chemicznych frontu. Likwidację skażeń żywności organizuje służba żywnościowa przy ścisłej współpracy ze służbą zdrowia i wojskami chemicznymi. W operacji obronnej armii poważnym problemem jest dezaktywacja wody, którą przeprowadzają wojska inżynieryjne również przy współpracy służby zdrowia.

d/ Zabezpieczenie inżynieryjne

Najskuteczniejszą obronę i ochronę tyłów przed wszelkimi rodzajami uderzeń nieprzyjaciela zapewnia inżynieryjna rozbudowa rejonów ich rozmieszczenia. ma ona na celu przygotowanie ukryć dla ludzi, sprzętu i transportu.

Stopień inżynieryjnej rozbudowy rejonów oddziałów tyłowych armii zależy od konkretnych warunków terenowych, posiadanego czasu oraz sił i środków. Należy przy tym zaznaczyć, że potrzeby w tym zakresie zawsze będą przerastały możliwości, ponieważ tyły armii w miarę rozwoju operacji stale przemieszczają się, zatrzymując się jedynie w celu przyjęcia lub wydania zaopatrzenia. Dlatego na tym szczeblu dowodzenia szczególnego znaczenia nabiera umiejętny wybór i maksymalne wykorzystanie właściwości ochronnych terenu.

Dla przykładu wystarczy nadmienić, że różnego rodzaju nieprzykryte wykopy, szczeliny, odcinki transzei - osłabiają stopień dawki promieniowania 2-3 razy, a przykryte 10-20 razy.

Ukrycia typu przeciwdziałkowego /różnego rodzaju schrony i piwnice/ praktycznie wykluczają możliwość napromienienia ludzi i skażenia przechowywanego w nich sprzętu.

Inżynieryjna rozbudowa rejonów rozmieszczenia tyłów armii powinna przede wszystkim stanowić uzupełnienie - stosownie do potrzeb - /naturalnych i sztucznych/ właściwości ochronnych terenu. Zadania w tym zakresie realizowane są siłami kompanii inżynieryjnego zabezpieczenia tyłów/kizt/ oraz wszystkich oddziałów tyłowych armii, przy czym w pierwszej kolejności przygotowuje się ukrycia dla ludzi, w drugiej dla transportów z paliwem i amunicją oraz materiałami wybuchowymi i w trzeciej dla transportu z pozostałymi rodzajami zaopatrzenia.

e/ Zabezpieczenie przeciwlotnicze i przeciwdywersyjne

Tyłom armii zagraża działanie lotnictwa taktycznego /na kierunku nadmorskim lotnictwa morskiego/ z różnymi środkami rażenia /bomby konwencjonalne i jądrowe, rakiety, napalm, środki chemiczne/ na całą ich głębokość. Na izilację pola walki /m.in. przeciwko kolumnom zaopatrzeniowym i obiektom drogowym/ wydziela się około 40-60 % sił powietrznych, które wykonują naloty małymi grupami na różnych, w tym 30-50% na małych wysokościach. Z powyższego wynika, iż zabezpieczenie przeciwlotnicze tyłów posiada kapitalne znaczenie dla ich żywotności i funkcjonowania. Tyły armii ze względu na swoje ugrupowanie korzystają z ogólnego systemu osłony przeciw-

lotniczej armii i frontu, a sztab armii planując wykorzystanie oddziałów przeciwlotniczych powinien uwzględniać również skuteczną osłonę tyłów. Ponadto oddziały tylowe armii za pomocą broni strzeleckiej zwalczają niskoloczące samoloty i śmigłowce ogniem salwowym.

Obok działania lotnictwa nieprzyjaciel ma możliwość oddziaływania na system dowodzenia tyłami i tyły siłami grup dywersyjnych z zadaniem obezwładniania i niszczenia szczególnie ważnych urządzeń sieci komunikacyjnej, transportów ze sprzętem raketowym i amunicją jądrową oraz transportów z paliwem, amunicją i sprzętem chemicznym, systemu łączności organów dowodzenia tyłami armii. Rozśrodkowanie tyłów armijnych z jednej strony sprzyja obronie przed bronią masowego rażenia, a z drugiej ułatwia przenikanie grup dywersyjnych w głąb ich ugrupowania.

Możliwości oddziaływania grup dywersyjnych zmuszają przede wszystkim do organizacji obrony i ochrony tyłów w ramach ogólnego systemu obrony przeciwdywersyjnej armii.

Tyły armii ze względu na ograniczone możliwości zwalczania sił dywersyjnych nieprzyjaciela oraz konieczność ^{ciągłego} wykonywania zadań w systemie tyłowego zabezpieczenia wojsk w określonych sytuacjach taktyczno-operacyjnych /aktywne działania grup dywersyjnych/ powinny być zabezpieczone przez II-rzutowe związki taktyczne lub odwody przeciwdesantowe. Główny wysiłek tyłów armii w tym zakresie jest skupiany na zachowaniu stałej gotowości do zwalczania tych grup, co się wyraża m.in. w organizacji sieci posterunków wartowniczo-ochronnych i obserwacyjnych, wyznaczeniu dyżurnych /alarmowych/ pododdziałów, rozbudowie stanowisk ogniowych, organizacji współdziałania z jednostkami rozmieszczonymi w bliskim sąsiedztwie tyłów.

f/ Maskowanie

Maskowanie tyłów armii ma na celu ukrycie miejsca ich rozmieszczenia przed obserwacją nieprzyjaciela, przy czym ze względu na zakres, zakładane cele oraz charakter przedsięwzięć dzieli się ono na operacyjne i bezpośrednie.

Maskowanie operacyjne tyłów organizuje się w ramach ogólnego maskowania operacyjnego ustalonego przez sztab armii. Ma ono na celu ukrycie zasadniczych oddziałów tyłowych i skierowanie uwagi nieprzyjaciela na obiekty drugorzędne i pozorne.

Maskowanie bezpośrednie tyłów ma na celu bezpośrednio ukrycie pracy i rzeczywistych rejonów rozmieszczenia jednostek i obiektów tyłowych oraz ruchu transportów zaopatrzeniowych przed rozpoznaniem ich przez nieprzyjaciela.

Maskowanie bezpośrednie realizowane jest siłami i środkami jednostek tyłowych i polega na deformacji pojedynczych obiektów tyłowych, stosowaniu odbijaczy kątowych, tarcz ekranizujących oraz taśm i makiet foliowanych; malowaniu deformującym, ochronnym i pozorującym; dostosowaniu obiektów tyłowych do otaczającego terenu przez wykorzystanie jego właściwości maskujących; stosowaniu siatek maskujących, dymów i różnego rodzaju podręcznych środków maskowania.

7. Dowodzenie tyłami

Przez dowodzenie rozumie się działalność dowódców i sztabów w zakresie kierowania przygotowaniem i prowadzeniem działań bojowych.

Dowodzenie tyłami to działalność dowódcy, kwatermistrza - zastępcy dowódcy i szefów służb w dziedzinie kierowania procesami zabezpieczenia tyłowego oddziałów, związków taktycznych i operacyjnych.

Przedstawiony poprzednio rozwój środków i form walki oraz zakresu zabezpieczenia tyłowego oddziałów i związków taktycznych skomplikował organizację użycia wojsk. To z kolei spowodowało ogromny wzrost znaczenia organizacji zabezpieczenia ich działania a w tym zabezpieczenia tyłowego.

Wśród czynników decydujących o efektach działania tyłów na czołowe miejsce wysuwa się organizacja dowodzenia.

Jednocześnie zwiększa się liczba czynników utrudniających działanie tyłów, Do nich należą:

- rozszerzenie informacji potrzebnych do podjęcia decyzji;
- rozszerzenie nomenklatury i zwiększenie ilości środków materiałowych niezbędnych do zabezpieczenia działań;
- nierównomierne kształtowanie się zużycia środków walki, powstawanie ognisk masowych strat technicznych i sanitarnych;
- możliwość masowych zniszczeń urządzeń drogowych i transportu;
- wzrost tempa działań prowadzący do ograniczenia czasu krytycznego, w którym musi być podjęta decyzja;
- rozwój środków elektronicznego przeciwdziałania, utrudniających korzystanie ze środków łączności lub całkowicie zniekształcający informacje;

- rozśrodkowanie tyłów na znacznych obszarach w warunkach pełnej linii styczności z nieprzyjacielem.

Dowodzenie wymaga zatem sprawnej organizacji szeregu przedsięwzięć takich, jak:

- rozwinięcie i przesuwanie stanowisk dowodzenia;
- rozwinięcie systemu łączności;
- zorganizowanie systemu służby dyspozytorskiej;
- określenie metody obiegu informacji i stylu pracy organów dowodzenia i zasad współdziałania.

Kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia /KSD/ rozwija się w odległości 10-15 km od SD w rejonie stwarzającym warunki ciągłego kierowania procesami zabezpieczenia tyłowego wojsk.

Przy wyborze rejonu rozmieszczenia uwzględnia się:

- warunki organizacji łączności;
- warunki zapewniające żywotność organów dowodzenia, obecność naturalnych ukryć terenowych;
- bezpieczną odległość od możliwych obiektów uderzeń jądrowych /lotniska, węzły dróg, ważne obiekty administracyjne i ekonomiczne, startowe pozycje rakiet taktycznych i taktyczno-operacyjnych/;
- zasięg taktycznych rakiet nieprzyjaciela /Honest John, Lanc/.

Rytm przesuwania KSD zależy od tempa manewru wojsk i zarazem od organizacji przesunięcia stanowiska dowodzenia armii. Najczęściej KSD przesuwa się raz na dobę z takim wyliczeniem, aby po rozwinięciu się kierować z nowego miejsca procesem odtwarzania gotowości bojowej wojsk.

KSD rozwija się grupami:

- 1 grupa: kwatermistrz i sztab;
- 2 grupa: szefostwo komunikacji
szefostwo służby zdrowia
szefowie służb żywnościowej i mundurowej
szef służby mps,
- 3 grupa: służby techniczne
- 4 grupa: wydziały sztabu armii rozwijające się na KSD
- 5 grupa: wydział polityczny,
prokuratura,
sąd
- 6 grupa: pododdziały łączności i obsługi.

Rozmieszczając na KSD poszczególne grupy należy zachować między nimi odpowiednie odległości, tak by unieвозмоżliwić jednoczesne rażenie pociskiem jądrowym średniego kalibru dwóch grup. W grupach odległości między autobusami sztabowymi powinny wynosić do 50 m.

Nadawcze centrum radiowe rozwija się w odległości 10-15 km od KSD. Łączność wewnętrzną KSD organizuje się za pomocą radiotelefonów i urządzeń głośnomówiących. Utrzymuje się również łączność przewodową.

Przy rozwijaniu KSD stosuje się zasadę centralnego rozmieszczenia pierwszej grupy /kwatermistrza i sztabu/ w stosunku do innych grup. Grupy współdziałające rozmieszcza się w pobliżu siebie.

Przesunięcie KSD poprzedza wydzielenie grupy operacyjnej, która wcześniej przemieszcza się do wyznaczonego rejonu i nawiązuje łączność.

Z kolei następuje przesunięcie zasadniczej części KSD do rejonu przygotowanego przez grupę operacyjną lub do kolejnego rejonu.

Dla zapewnienia ciągłości i skuteczności dowodzenia tyłami można wydzielać grupy operacyjne:

- na SD lub WSD /ZSD/armii;
- na KSD floty w wypadku realizacji wspólnych zadań na kierunku nadmorskim.

Skład grup operacyjnych zależy od zakresu przewidywanych do wykonania zadań.

System łączności KSD rozwija się w celu zapewniania połączeń na kierunkach i w sieciach z KSD frontu, frontowymi bazami z KSD podległych związków taktycznych i oddziałów, z dowódcą i sztabem armii oraz podległymi bazami i jednostkami tyłowymi.

Aby zachować ciągłość dowodzenia wydziela się środki łączności dla nowego rejonu rozmieszczenia.

W celu wykorzystania maszyn cyfrowych automatycznego opracowywania informacji w systemie łączności tyłów stosuje się urządzenia transmisji danych typu "Kaczeniec".

System łączności powinien zapewnić przejęcie dowodzenia tyłami o dwa szczeble niżej. Przy planowaniu wykorzystania środków łączności konieczne jest przewidywanie i określanie metody przejmowania dowodzenia tyłami armii przez wyznaczony organ, np. szefostwo ruchomej bazy armii lub operacyjną grupę tyłów na SD armii. W tym celu przewiduje się użycie rezerwy środków łączności dla odtworzenia najbardziej niezbędnych sieci łączności.

Zorganizowanie sieci punktów dyspozytorskich i punktów kontroli ruchu jest niezbędnym warunkiem kierowania przewozami. Batalion drogowo-eksploatacyjny /BDE/ armii jest w stanie wystawić trzy punkty dyspozytorskie wyposażone w środki łączności - radiostacje R-118, sześć punktów kontroli ruchu z radiostacjami R-105 oraz 36 posterunków regulacji ruchu również z radiostacjami R-105. Powyższa sieć dyspozytorska pozwala kontrolować ruch i kierować transportami na drogach samochodowych w obszarze 180-200 km.

Organizację łączności radiowej tyłów armii przedstawia załącznik nr

Organizacja łączności przewodoworadioliniowej tyłów armii w operacji obronnej jest w zasadzie podobna jak w działaniach zaczepnych przy czym różnica polega na wydłużeniu kierunków ze względu na szerokość pasa obrony i jej głębokość.

Praca na KSD powinna być tak zorganizowana aby dowódca /sztab/ otrzymywał na czas pełne informacje o stanie tyłowego wyposażenia oddziałów i związków taktycznych oraz propozycje co do realizacji zadań tyłowego zabezpieczenia wojsk.

Kierowanie procesami zabezpieczenia tyłowego wojsk organizuje się na podstawie decyzji dowódcy oraz dyrektywy i zarządzenia organów dowodzenia tyłami szczebla nadrzędnego.

Procesy odtwarzania gotowości bojowej oddziału /związku taktycznego/ wykonującego określone zadania powinny przebiegać w takim czasie aby z chwilą postawienia przez dowódcę danemu oddziałowi /związkowi taktycznemu/ nowego zadania wszelkie prace w zakresie zabezpieczenia tyłowego mogły zostać zrealizowane.

Wymaga to systematycznej prognozy rozwoju sytuacji, właściwego rozdziału środków materiałowych, odpowiedniej organizacji dowozu, zaangażowania sił i środków służby zdrowia oraz środków naprawczych zapewniających oddziałowi /związкови taktycznemu/ wymaganą w decyzji dowódcy samodzielność działania.

Z tego względu dowódca przez swój sztab informuje KSD o przewidywanych zadaniach związków taktycznych z takim wyprzedzeniem czasu, jakie pozwala na zrealizowanie zadań tyłowego zabezpieczenia.

Sztab armii powinien zawsze znać stan zaopatrzenia wojsk w środki materiałowe, stan głównych rodzajów techniki, dostarczać tyłowym organom dowodzenia danych wyjściowych do określania potrzeb w zakresie środków materiałowych i planowania pracy tyłów, wydzielać zgodnie z wytycznymi dowódcy potrzebne siły i środki do obrony, ochrony i pracy tyłów. Kwatermistrz i szef sztabu kwatermistrzostwa armii powinni z kolei regularnie informować szefa sztabu armii o stanie i działalności jednostek tyłowych oraz zaopatrzeniu wojsk w środki materiałowe, a także uzgadniać z nim organizację tyłów.

Zadania zabezpieczenia tyłowego przekazuje się związkowi taktycznym i samodzielnym oddziałom w wytycznych, dyrektywach /rozkazach/ i zarządzeniach kwatermistrzowskich.

Podstawowymi dokumentami dowodzenia tyłami armii są rozkaz kwatermistrzowski i plan zabezpieczenia tyłowego operacji obronnej armii.

Zagadnienia wchodzące w skład wymienionych podstawowych dokumentów wyszczególnione zostały w wykładzie nt. "Zabezpieczenie tyłowe armii w operacji zaczepnej armii".

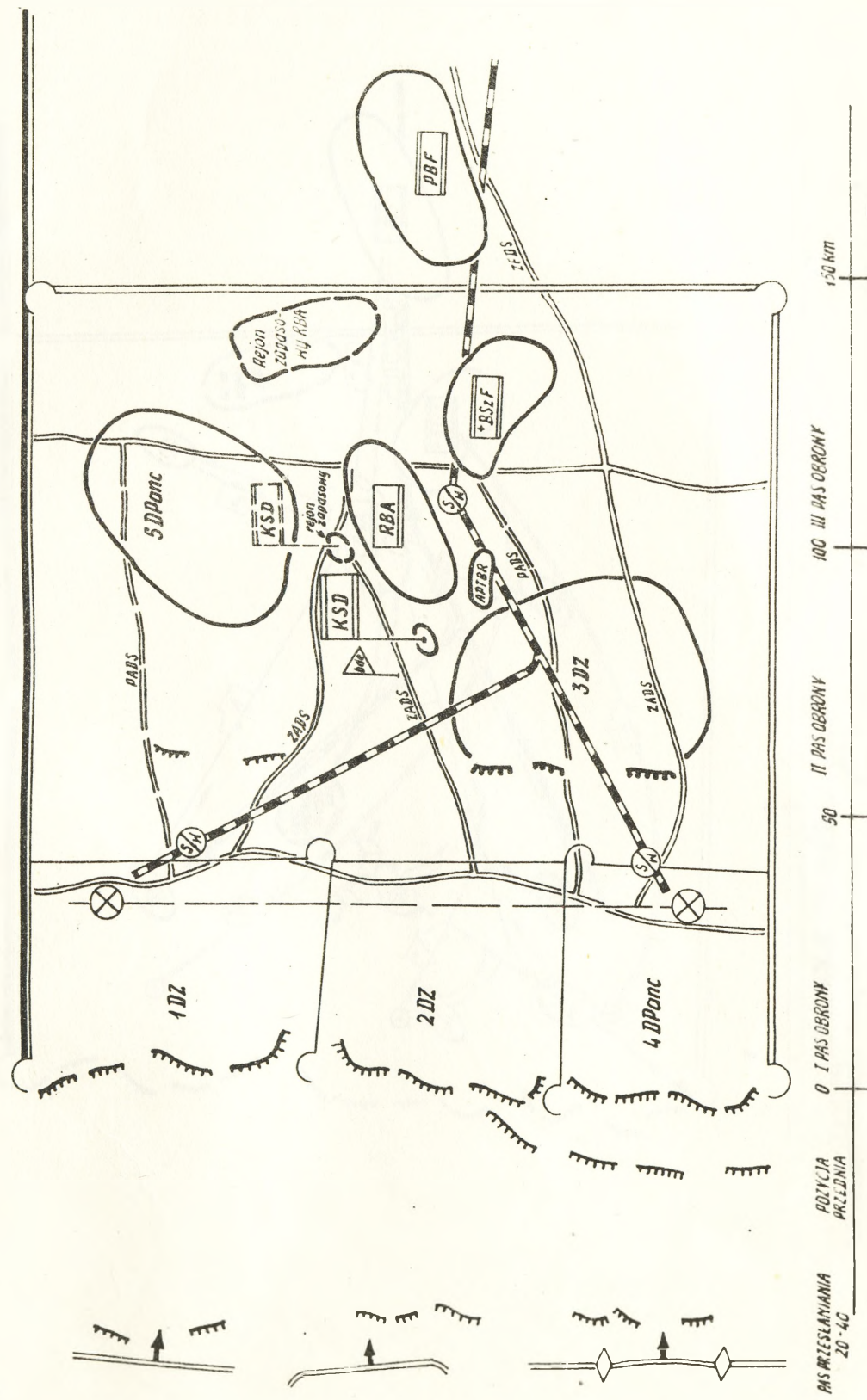
Szersze rozwinięcia problemów tyłowego zabezpieczenia w operacji obronnej armii przedstawione są w wykazanej bibliografii.

Załączniki:

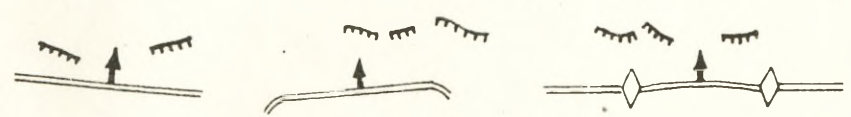
1. Struktura tyłów armii ogólnowojskowej
2. Organizacja tyłów armii w operacji obronnej
3. Organizacja zaopatrywania wojsk armii w operacji obronnej.
4. Urzutowanie zapasów podstawowych środków materiałowych na szczeblu armii.
5. Organizacja łączności radiowej tyłów armii.
6. Organizacja łączności przewodowo-radioliniowej tyłów armii w operacji obronnej.

ORGANIZACJA TYŁÓW ARMII W OPERACJI OBRONNEJ [WARIANT I]

Egz. nr...

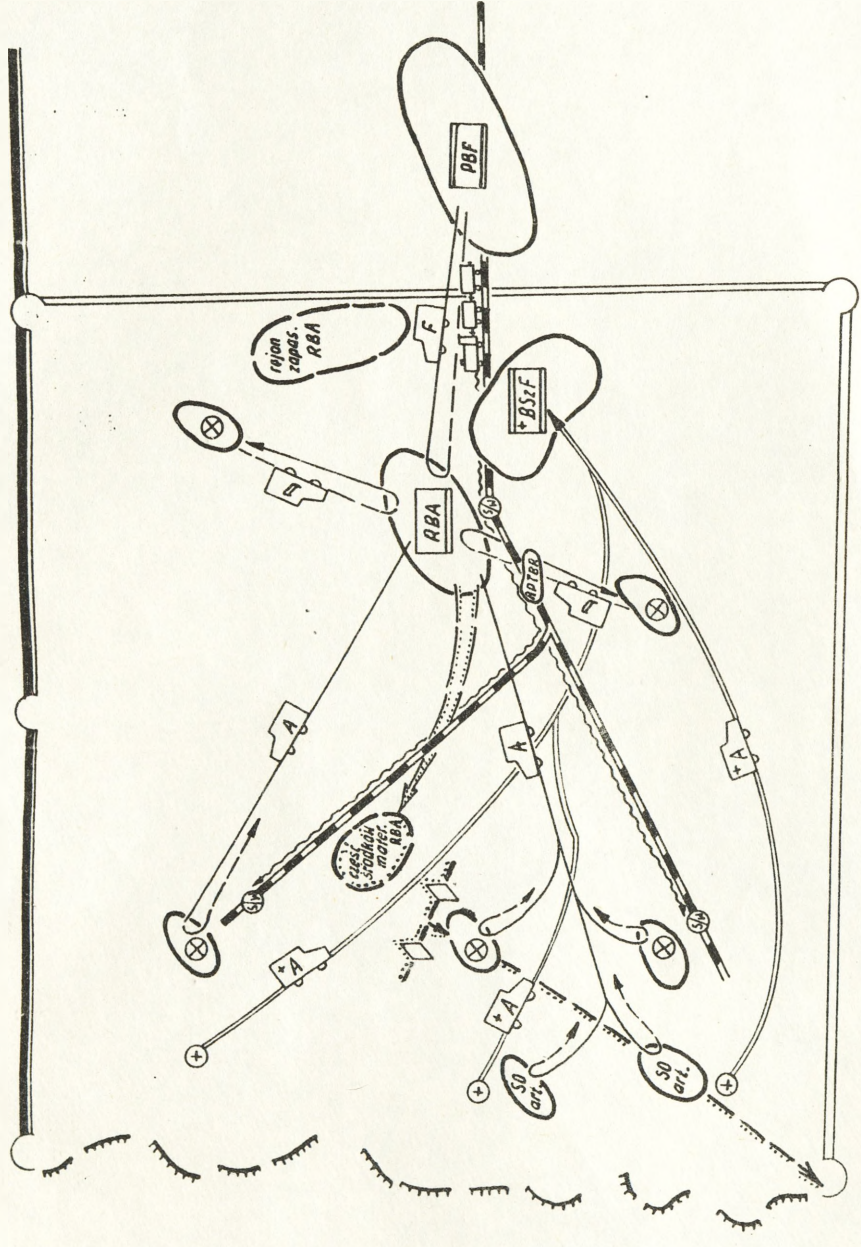

Wariant I - organizacja tyłów armii w operacji obronnej
 0 I PAS OBRONY
 II PAS OBRONY
 100 III PAS OBRONY
 150 km

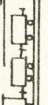
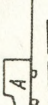
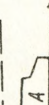
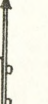

ORGANIZACJA ZAOPATRZENIA WOJSK ARMII W OPERACJI OBRONNEJ

Fig. nr.

Legenda:

- - Instancje transportem kolejowym
- - Kierunek dostaw transportem samochodowym
- - Droga
- - Linia kolejowa
- - Kierunek ewak. medycznej
- - Linia 100-150 km transp.
- - Kierunek ewak. medycznej

 - zabezpieczenie komunikacji

Wykonano w Warszawie w dniu 20.11.42
 przez m. inż. (SCh) J. Kozłowski
 Zweryfikowano według projektu
 p. inż. (SCh) J. Kozłowski
 dnia 13.01.43 r.

URZYTOWANIE ZAPASÓW

podstawowych środków materiałowych na szczeblu armii

2. Do wprowadzenia w latach 1971-72

1. Dotychczasowe

Rodzaje środków materiałowych	W oddz. i ZT	Składy armii	RAZEM	Uwagi
strzelecka	1,0	0,15	1,15	
art. i moźdz.	1,0	0,25	1,25	
czołgowa	2,25	0,25	2,5	
przeciwlotnicza	2,0	0,5	2,5	
rakietowa BM	1,5	0,5	2,0	
PPK	2,5	0,5	3,0	
Amunicja w Jc				
benz. samoch.	1,5	0,4	1,9	zapasy dorazny w oddz. 0,25 Jc
olej napędowy	2,0	0,7	2,7	0,5 Jc
paliwo PS-2 / PS-1/	4,5	1,5	6,0	
benzyna lotnicza	4,5	1,5	6,0	
żywność w rdz	7,0	4,0	11,0	zapasy dorazny 2,0 rdz
umund. w kompl.	63.000	22.000	85.000	zapasy podano no sumar.
zaopatrzenie bieżące czasu wojny	1 m-c	0,5 m-ca	1,5 m-ca	zapasy podano no sumar.
zaopatrzenie na ranniach	70.000	30.000	100.000	
Inne				

150

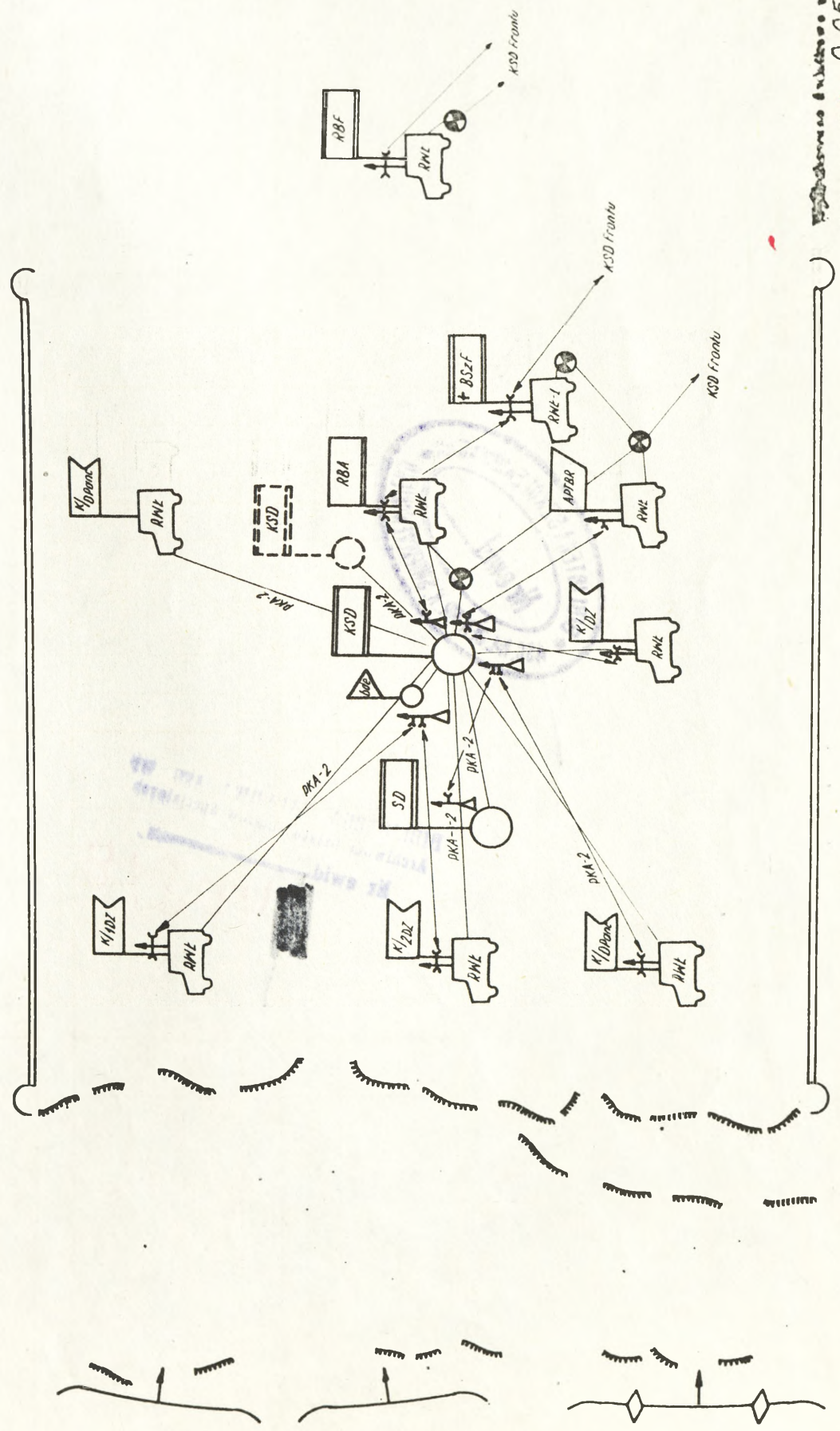
	W oddz. i ZT	Składy armii	RAZEM	
strzelecka	1,0	0,2	1,2	
art. i moźdz.	1,0	0,5	1,5	
czołgowa	2,25	0,4	2,65	
przeciwlotn.	2,0	0,75	2,75	
rakietowa BM	1,5	0,5	2,0	
PPK	2,5	0,5	3,0	
Amunicja w Jc				
benz. samoch.	1,5	0,4	1,9	zapasy dorazne bez zmian
ol. napędowy	2,0	0,7	2,7	
paliwo PS-2 / PS-1/	4,5	1,75	6,25	
benzyna lotn.	4,5	1,5	6,0	
żywność w rdz	7,0	4,0	11,0	zapasy dorazny 2,0 rdz
umundurowanie w kompl.	63.000	22.000	85.000	zapasy podano sumarycznie
zaopatrzenie bieżące czasu wojny	1 m-c	0,5 m-ca	1,5 m-ca	zapasy podano sumarycznie
zaopatrzenie na ranniach	70.000	30.000	100.000	
Inne				

Przebiegano dożytkowe
 8 tr. 1971
 Dozostano w oddz. 0,25 Jc
 09/71
 13.01 1971

- 52 -

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWO-RADIOLINIOWEJ TYŁÓW ARMII
W OPERACJI OBRONNEJ
(WARIANT)

Egz nr.....

Wykonano w Zakładzie
 w Warszawie (Sd) 0 05
 Wykonano według rozkazu nr 09/11
 Wykonano w dniu 23.07.10 r.

BIBLIOTEKA NAUKOWA AG WP
Archiwum Dziennika chińskiego Specjalnych
Nr ewid. _____

40818